

13. Розовский Б. Народный следователь и народный суд : из прошлого в будущее // Юридичний вісник України. – 5-11 липня 2014 р. – № 27 (992). – С. 12-13.

REFERENCES

1. Shaver, B.M. and Vinberg, A.I. (1940), *Kriminalistika* [Criminalistics], Yuridicheskoe izdatelstvo NKYu SSSR, Moscow, Russia.
2. Stetsenko, Yu.V. (2014), “On the concept of objectivity in legal proceedings”, *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universitetu. Seriya «Yurisprudentsiya»*, no. 10-1, vol. 2, pp. 118-120.
3. Larin, A.M. (1976), *Ot sledstvennoy versii k istine* [From investigative lead to the truth], Yuridicheskaya literatura, Moscow, Russia.
4. Shepitko, V.Yu., Konovalova, V.O., Zhuravel, V.A. et al. (2006), *Rozsliduvannya zlochyniv u sferi hospodarskoyi diyalnosti : okremi kriminalistichni metodyky : monohrafiya* [Investigation of crimes in the sphere of economic activity : some criminalistic techniques : monograph], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
5. Rossinskaya, E.R. (1999), *Kriminalistika. Voprosy i otvety : uchebnoe posobie dlya vuzov* [Criminalistics. Questions and answers : teaching aid for universities], YuNITI-DANA, Moscow, Russia.
6. Korukhov, Yu.G. (1998), *Kriminaliticheskaya diagnostika pri rassledovanii prestupleniy. Nauchno-prakticheskoe posobie* [Criminalistic diagnosis when investigating crimes. Scientific and practical guide], Izdatelskaya hrupa NORMA-INFRA•M, Moscow, Russia.
7. Gora, I.V., Ishchenko, A.V. and Kolesnik, V.A. (2004), *Kriminalistika : posib. dlya pidgotov. do ispitiv* [Criminalistics : guidances for preparation to exams], Vyd. PALYVODA A.V., Kyiv, Ukraine.
8. Minyukov, P.I. and Minyukov, A.P. (2003), *Protseualni povnovazhennya nachalnika slidchoho viddilu (viddilennya) orhaniv vnutrishnikh sprav i problemy kerivnytstva dosudovym slidstvom : navchalnyi posibnyk* [Procedural powers of a chief of investigation department of internal affairs agencies and problems of management of pre-trial investigation : teaching aid], Kondor, Kyiv, Ukraine.
9. Kuzmin, S.V. (2006), “Принципы планирования расследования”, *Pravovedenie*, iss. 1, pp. 159-179.
10. Saltevsyyi, M.V. (2008), *Kriminalistika (u suchasnomu vyladi) : pidruchnyk* [Criminalistics (in the modern presentation) : textbook], Kondor, Kyiv, Ukraine.
11. Mey, R. (2004), *Otkrytie Bytiya* [The Discovery of Being], Institut Obschcheghumanitarnykh Issledovaniy, Moscow, Russia.
12. Svanidze, E. (2009), *Efektivne rozsliduvannya faktiv zhorstokoho povodzhennya : Kerivni printsipy zastosovannya evropeyskykh standartiv* [Effective investigation of the facts of abuse : guidelines for the application of European standards], K.I.S., Kyiv, Ukraine.
13. Rozovskiy, B. (2014), “People's investigator and people's court : from past to future”, *Yurydychnyi visnyk Ukrayiny*, no. 27 (992), pp. 12-13.

УДК 343.14

ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Тагієв С.Р., к.ю.н., голова

*Апеляційний суд Чернігівської області, вул. Г. Полуботка, 2, м. Чернігів, Україна
inbox@sna.court.gov.ua*

У статті на підставі встановлення факту поширення сфери застосування негласних слідчих (розшукових) дій на конституційно охоронювану сферу приватного життя особи обґрунтовується позиція, що для проведення

негласних слідчих (розшукових) дій необхідні підстави, перелік яких передбачається законодавством. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному судочинстві диференційовано на дві групи: формальні підстави та документальні підстави.

Ключові слова: підстави, формальні підстави, документальні підстави, негласні слідчі (розшукові) дії, кримінальне судочинство, процесуалізація оперативно-розшукової діяльності.

ОСНОВАНИЯ ПРОВЕДЕНИЯ НЕГЛАСНЫХ СЛЕДСТВЕННЫХ (РОЗЫСКНЫХ) ДЕЙСТВИЙ

Тагиев С.Р.

*Апелляционный суд Черниговской области, ул. Г. Полуботка, 2, г. Чернигов, Украина
inbox@cna.court.gov.ua*

В статье на основании установления факта распространения сферы применения негласных следственных (розыскных) действий на конституционно охраняемую сферу частной жизни человека обосновывается позиция, что для проведения негласных следственных (розыскных) действий необходимы основания, перечень которых предусматривается законодательством. Основания проведения негласных следственных (розыскных) действий в уголовном судопроизводстве дифференцируются на две группы: формальные основания и документальные основания.

Ключевые слова: основания, формальные основания, документальные основания, негласные следственные (розыскные) действия, уголовное судопроизводство, процессуализация оперативно-розыскной деятельности.

THE GROUNDS FOR SECRET INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS PROSECUTION

Tagiev S.R.

*Court of Appeal of Chernihiv region, str. H. Polubotka, 2, Chernihiv, Ukraine
inbox@cna.court.gov.ua*

The article is based on establishing the fact of distribution the sphere of secret investigative (search) actions on constitutionally protected sphere of private life. The author has grounded the position that for secret investigative (search) actions prosecution the grounds established in legislation are necessary. Such a grounds are differentiated into two groups: formal grounds and documentary grounds.

Among these grounds are: 1) secret investigative (search) actions under art. 260, 261, 262, 263, 264 (in terms of actions undertaken on the basis of the decision of investigating judge), 267, 269, 270, 271, 272, 274 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine, are conducted exclusively in criminal proceedings concerning serious or particularly serious crimes; 2) a statement or report, registered in accordance with the law; 3) if entry in the Unified Register of pre-trial investigations; 4) the fact of fixation in the Unified Register of pre-trial investigations of date of information and a number of criminal proceedings; 5) the presence of pre-trial investigation started, which begins at the moment of entry of information to the Unified Register of pre-trial investigations; 6) message investigating prosecutor in writing about the beginning of the investigation, the ground of beginning of the investigation; 7) the presence of motion given in need of conducting secret investigative (search) action by the subject of criminal proceedings; 8) the presence of the investigating judge ruling on the permission to conduct secret investigative (search) action; 9) if necessary extension of secret investigative (search) action (other than information referred to in art. 248 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine), the ground for its conducting is to provide the investigator, prosecutor more information, justifying the continuation of secret investigative (search) action (prosecutor must decide to stop further conducting of secret investigative (search) action if this obviates the need); 10) in exceptional emergency cases related to the preservation of human life and preventing the commission of serious or particularly serious crime under Sections I, II, VI, VII (art. 201 and 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, secret investigative (search) action can be initiated before the adoption of resolution by investigating judge in the cases provided by the Code of Criminal Procedure of Ukraine for investigative agreed with the prosecutor, or the prosecutor.

Key words: grounds, formal grounds, documentary grounds, secret investigative (search) actions, criminal justice, procedural form of operative-investigative activity.

Перелік негласних слідчих (розшукових) дій, передбачених гл. 21 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та Інструкцією про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій і використання їх результатів у кримінальному провадженні, є вичерпним. Серед досліджуваних дій до таких, що пов'язані з втручанням у приватне спілкування, згідно з параграфом 2 гл.21 КПК України, віднесено аудіо- та відеоконтроль особи (ст.260), накладення арешту на кореспонденцію (ст.261), огляд і виїмку кореспонденції (ст.262), зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст.263), зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст.264). Сам факт поширення сфери застосування негласних слідчих (розшукових) дій на конституційно охоронювану сферу приватного життя особи схиляє нас до цілком логічного умовиводу, що для проведення негласних слідчих (розшукових) дій необхідними є підстави, перелік яких передбачається законодавством.

Дослідженням окремих питань удосконалення, реформування, реорганізації, модернізації, розвитку тощо системи негласного розслідування в кримінально-процесуальному законодавстві (після 2012 р. в Україні – негласних слідчих (розшукових) дій) займалися й продовжують займатися такі вітчизняні

та зарубіжні вчені: К.В. Антонов, Л.І. Аркуша, О.М. Бандурка, В.Д. Берназ, Є.М. Блажівський, В.І. Василичук, В.О. Глушков, В.Ю. Голубовський, В.Г. Гончаренко, В.В. Городовенко, Д.В. Гребельський, С.О. Гриненко, Ю.М. Грошевий, С.М. Гусаров, Е.О. Дідоренко, О.Ф. Долженков, С.І. Захарцев, В.С. Зеленецький, С.В. Ківалов, І.П. Козаченко, О.І. Козаченко, І.М. Козьяков, В.А. Колесник, В.П. Корж, С.С. Кудінов, Є.Д. Лук'яничков, В.Т. Маляренко, П.П. Михайленко, М.М. Михеєнко, Д.Й. Никифорчук, В.В. Ніколюк, В.Т. Нор, Д.П. Письменний, М.А. Погорецький, І.В. Сервецький, Г.К. Синілов, Є.Д. Скулиш, С.М. Стахівський, В.Є. Тарасенко, О.Ю. Татаров, В.М. Тertiшник, В.Г. Уваров, Л.Д. Удалова, В.Ю. Шепітько, Р.М. Шехавцов, В.П. Шибіко, М.Є. Шумило, О.Ю. Шумилов, О.М. Юрченко, О.О. Юхно та інші. З огляду на наявний стан справ у вітчизняному правовому полі сучасні процесуалісти справедливо наголошують, що «сучасний стан наукової розробки особливостей визначення підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій (за КПК України від 13.04.2012 р.) свідчить про необхідність здійснення подальших досліджень з урахуванням аналізу матеріалів практики в результаті застосування нового кримінально-процесуального законодавства» [1, с. 97].

Метою статті є дослідження підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

В етимологічному аспекті «підстава» означає «те, чим пояснюються, виправдовуються вчинки, поведінка» [2, с. 966]. Законодавець у загальному вигляді визначає випадки й умови, за яких можуть проводитися негласні слідчі (розшукові) дії, а саме: а) відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб; б) злочин належить до категорії тяжких або особливо тяжких; в) проводяться винятково в кримінальному провадженні; г) проводяться на підставі ухвали слідчого судді, а контроль за вчиненням злочину – винятково за рішенням прокурора (ч.4 ст.246 КПК України).

Водночас розгляд підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій не вичерпується нормами одного лише КПК України, незважаючи на те, що окремі вітчизняні вчені (наприклад, Л.І. Аркуша) безапеляційно зазначають: «Частина 2 ст.246 КПК України містить вичерпний перелік підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій» [1, с. 97-98]. Натомість структурно-логічний аналіз норми ч.2 ст.246 КПК України не дає однозначної відповіді на питання щодо підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій, у зв'язку із чим ставить на порядок денний необхідність звернення до норм інших законодавчих актів, а також норм самого КПК України, тобто до бланкетного й відсылного способів вирішення проблемної ситуації.

Питання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій вирішується на основі вже отриманої гласної чи негласної інформації, письмових доручень правоохоронних органів, слідчих і посадових осіб, які ведуть кримінальний процес, запитів міжнародних правоохоронних органів та організацій інших держав. Закон дозволяє проведення негласних слідчих (розшукових) дій за наявності необхідних підстав для їх проведення й використання відповідних засобів, тобто для початку цих дій суб'єкти їх проведення повинні мати законні підстави. Законні підстави негласних слідчих (розшукових) дій є гарантією дотримання законності під час їх проведення [3, с. 7; 4, с. 34]. До речі, у процесуальній літературі підставами для початку кримінального провадження вважаються дані, які свідчать про факт підготовлюваного або вчиненого злочину. Необхідні наявні ознаки злочину визначено в Загальній частині Кримінального кодексу України (далі – КК України) [5, с. 126-128].

Новий КПК України передбачає низку негласних слідчих (розшукових) дій, можливість проведення яких забезпечує ефективну фіксацію фактів підготовлюваних, вчинюваних або вчинених злочинів. Водночас існують певні неузгодженості. Зокрема, у КПК України декларується, що контроль за вчиненням злочину може здійснюватися за наявності достатніх підстав вважати, що готується вчинення або вчиняється тяжкий чи особливо тяжкий злочин (ст.271). Однак також зазначено, що проведення негласних слідчих (розшукових) дій може здійснюватися винятково після реєстрації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань (далі – ЄРДР) інформації про факт вчиненого злочину. Тобто за відсутності реєстрації факту вчиненого злочину (а не факту підготовки до вчинення злочину) формально забороняється проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Ця та інші неузгодженості обумовлюють необхідність виокремлення й систематизації формальних і документальних підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Слід зазначити, що така диференціація підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій не є нормативно визначеною, а розроблялася вітчизняними вченими-процесуалістами згодом після прийняття нового КПК України [3, с. 7-20]. Зауважимо, що таку диференціацію підтримують також

інші науковці, вважаючи її вихідною для здійснення подальших наукових досліджень у цій галузі [6, с. 141; 7, с. 144-145].

Перелік підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій є вичерпним. Кожна з підстав має свої особливості та різну питому вагу, що обумовлюється здебільшого завданнями, цілями й способами кримінального провадження. Необхідно підкреслити, що проведення будь-якої негласної слідчої (розшукової) дії допускається лише за наявності водночас і приводів, і підстав. Приводи – це передбачені законодавством або підзаконними нормативно-правовими актами фактичні відомості, які надійшли від джерел (гласних або негласних), оформлюються документально й містять відомості про підставу для проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Так, за справедливим висловлюванням С.І. Ніколаюка, формальними підставами проведення негласних слідчих (розшукових) дій є такі: наявність інформації про злочини, що готуються або вчинені невстановленими особами; наявність інформації про осіб, які готують або вчинили злочини; наявність інформації про осіб, які переховуються від органів розслідування або ухиляються від відбування кримінальної відповідальності. Усі інші формальні підстави для здійснення оперативно-розшукових заходів, визначені в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», не відповідають вимогам КПК України, тому за їх наявності проведення негласних слідчих (розшукових) дій забороняється [4, с. 34].

Що стосується документальних підстав (які містяться в певних документах), то їх перелік можна виокремити з відповідних положень нового КПК України, проаналізованих нами. Отже, документальними є такі підстави:

- 1) негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ст.ст.260, 261, 262, 263, 264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), 267, 269, 270, 271, 272, 274 КПК України, проводяться винятково в кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів;
- 2) наявність заяви чи повідомлення, зареєстрованого у встановленому законом порядку. Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття й реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення (відмова в прийнятті й реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається);
- 3) наявність запису в ЄРДР. Слідчий, прокурор невідкладно, проте не пізніше одного дня після подання заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування. Досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до ЄРДР. Здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до ЄРДР або без такого внесення не допускається та тягне за собою відповідальність, встановлену законом. Огляд місця події в невідкладних випадках може проводитися до внесення відомостей до ЄРДР, що здійснюється негайно після завершення огляду;
- 4) наявність факту фіксації в ЄРДР дати внесення інформації та присвоєння номера кримінального провадження;
- 5) наявність початого досудового розслідування, яке розпочинається з моменту внесення відомостей до ЄРДР. Після внесення заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення до ЄРДР повинні проводитися лише негласні слідчі (розшукові) дії, а не оперативно-розшукові заходи. У такому разі оперативно-розшукова діяльність, згідно з новим КПК України, матиме місце лише до внесення інформації в ЄРДР. Це одна з підстав розмежування негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- 6) повідомлення прокурора слідчим у письмовій формі про початок розслідування, підставу початку розслідування;
- 7) у разі, якщо відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР внесено прокурором, необхідною підставою є факт передачі ним невідкладно, проте не пізніше наступного дня, наявних матеріалів із дотриманням правил підслідності до органу досудового розслідування та наявність доручення на проведення досудового розслідування;

- 8) наявність клопотання, винесеного за необхідності проведення негласної слідчої (розшукової) дії суб'єктом кримінального провадження. Розгляд клопотань, який згідно з положеннями гл.21 КПК України віднесено до повноважень слідчого судді, здійснюється головою або за його визначенням іншим суддею Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування;
- 9) наявність ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, яка повинна відповідати загальним вимогам до судових рішень, передбаченим КПК України, а також містити такі відомості: про прокурора, слідчого, який звернувся з клопотанням; про злочин, у зв'язку з досудовим розслідуванням якого постановляється ухвала; про особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести негласну слідчу (розшукову) дію; про вид негласної слідчої (розшукової) дії та залежно від цього відомості про ідентифікаційні ознаки, які дозволять унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо; про строк дії ухвали;
- 10) за необхідності продовження негласної слідчої (розшукової) дії (крім відомостей, зазначених у ст. 248 КПК України) підставою для її проведення є надання слідчим, прокурором додаткових відомостей, які дають підстави для продовження негласної слідчої (розшукової) дії (прокурор зобов'язаний прийняти рішення про припинення подальшого проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо в цьому відпала необхідність);
- 11) у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей і запобіганням вчиненню тяжкого чи особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (ст.ст.201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК України, негласну слідчу (розшукову) дію може бути розпочато до постановлення ухвали слідчого судді за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. У такому випадку прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді. Слідчий суддя розглядає таке клопотання згідно з вимогами ст.248 КПК України. Виконання будь-яких дій із проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинне негайно бути припинене, якщо слідчий суддя постановить ухвалу про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Отримана внаслідок такої негласної слідчої (розшукової) дії інформація повинна бути знищена в порядку, передбаченому ст. 255 КПК України.

У контексті аналізу квінтесенції останньої з документальних підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій наголосимо, що вона максимально обґрунтовано доводить, що запобігання злочинам є однією з головних функцій правоохоронних органів. Саме тому законодавець у КПК України передбачив особливі випадки, надавши можливість уповноваженим суб'єктам проводити негласні слідчі (розшукові) дії, коли, наприклад, «бюрократичні зволікання можуть коштувати життя людини» тощо.

У зв'язку із цим вважаємо за доцільне зупинитися на вказаній підставі проведення негласних слідчих (розшукових) дій більш детально. Так, ч.1 ст.250 КПК України містить винятковий перелік випадків проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді, а саме: коли невідкладне проведення негласної слідчої (розшукової) дії забезпечує врятування життя людей; для запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (ст.ст.201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК України [8, с. 562].

Прийняти рішення про проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді мають право слідчий, який провадить розслідування відповідно до ЄРДР щодо кримінального провадження (за погодженням із прокурором), та прокурор, у кримінальному провадженні якого згідно з ЄРДР знаходиться кримінальне провадження.

Зазначені суб'єкти кримінального провадження постановою приймають рішення про проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді, якщо в інший спосіб неможливо досягти мети кримінального судочинства.

Підставою прийняття рішення про проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді може бути наявність достатньої інформації, отриманої в установленому порядку, а саме:

- щодо реальної загрози життю людей шляхом злочинного посягання;
- щодо підготовки й замаху або вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, санкції статей за які передбачають покарання у вигляді штрафу в розмірі більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк більше п'яти років, у тому числі довічне позбавлення волі, з метою їх запобігання.

Законодавством України про кримінальну відповідальність до цих злочинів віднесено такі: злочини проти основ національної безпеки України; злочини проти життя й здоров'я особи, проти статевої свободи та статевої недоторканності; контрабанду, вчинену за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за такий злочин; легалізацію (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, вчинену повторно або за попередньою змовою групою осіб; злочини проти громадської безпеки; злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів; злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів; злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян; злочини у сфері службової діяльності.

За рішенням слідчого, узгодженим із прокурором, або прокурора у виняткових невідкладних випадках до постановлення ухвали слідчого судді можуть бути розпочаті такі негласні слідчі (розшукові) дії: обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; спостереження за особою, річчю або місцем; контроль за вчиненням злочину; виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; негласне отримання зразків для порівняльного дослідження.

При цьому після початку негласної слідчої (розшукової) дії прокурор зобов'язаний невідкладно, проте не пізніше однієї доби звернутися з клопотанням до слідчого судді щодо дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Протягом шести годин із моменту його отримання слідчий суддя зобов'язаний розглянути клопотання та прийняти ухвалу про проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Під час постановлення слідчим суддею ухвали про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії виконання будь-яких дій повинне негайно бути припинене. Відомості, речі й документи, отримані в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій до заборони на їх проведення, повинні бути невідкладно знищені. Також забороняється використовувати отримані матеріали для цілей, не пов'язаних із кримінальним провадженням, або ознайомлювати з ними учасників кримінального провадження чи будь-яких інших осіб.

Якщо власник речей або документів, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій, зацікавлений у їх поверненні, прокурор зобов'язаний повідомити його про наявність таких речей чи документів у розпорядженні прокурора, з'ясувавши, чи бажає він їх повернути. Ухвала слідчого судді про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії не виключає повторне звернення з клопотанням про надання такого дозволу. Знищення відомостей, речей і документів здійснюється під контролем прокурора, що не звільняє прокурора від обов'язку повідомити про це осіб, яких вони стосуються, та їх власників.

Отже, виконання будь-яких дій із проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинно бути негайно припинене, якщо слідчий суддя постановить ухвалу про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Таким чином, на підставі встановлення факту поширення сфери застосування негласних слідчих (розшукових) дій на конституційно охоронювану сферу приватного життя особи можемо констатувати, що для проведення негласних слідчих (розшукових) дій необхідними є підстави, перелік яких передбачається законодавством. Водночас розгляд підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій не вичерпується нормами лише КПК України, незважаючи на позиції окремих вітчизняних учених-процесуалістів. Натомість структурно-логічний аналіз норми ч.2 ст.246 КПК України не дає однозначної відповіді на питання щодо підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій, у зв'язку із чим ставить на порядок денний необхідність звернення до норм інших законодавчих актів, а також норм самого КПК України, тобто до бланкетного й відсильного способів вирішення проблемної ситуації. Це дало змогу обґрунтувати диференціацію підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій на формальні та документальні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аркуша Л.І. Деякі підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій (за КПК України від 13.04.2012 р.) / Л.І. Аркуша // Південноукраїнський правничий часопис. – 2013. – № 1. – С. 97-100.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
3. Негласні слідчі (розшукові) дії : курс лекцій / [Никифорчук Д.Й., Ніколаюк С.І., Поливода В.В. та ін.] ; за заг. ред. проф. Д.Й. Никифорчука. – К. НАВС, 2012. – 176 с.
4. Ніколаюк С.І. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій / С.І. Ніколаюк // Розкриття злочинів за новим Кримінальним процесуальним кодексом України : зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 8 листоп. 2012 р.). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012 – С. 33-36.
5. Басиста І.В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / Басиста І.В., Галаган В.І., Удовенко Ж.В. – К. : ЦУЛ, 2010. – 352 с.
6. Аркуша Л.І. Поняття, система та підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій / Л.І. Аркуша // Південноукраїнський правничий часопис. – 2013. – № 3. – С. 141-144.
7. Письменний Д.П. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному провадженні України / Д.П. Письменний // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2013. – Вип. 3. – Т. 2. – С. 143-146.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.

REFERENCES

1. Arkusha, L.I. (2013), "Some reasons to conduct covert investigative (detective) actions (according to the Criminal Procedure Code of Ukraine of 13.04.2012)", *Pivdennoukrayinskyi pravnychiy chasopys*, no. 1, pp. 97-100.
2. Busel, V.T. (editor) (2005), *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy* [Great Dictionary of Modern Ukrainian], VTF «Perun», Kyiv, Irpin, Ukraine.
3. Nikiforchuk, D.Y., Nikolayuk, S.I., Polyvoda, V.V. et al. (2012), *Neglasni slidchi (rozshukovi) diyi : kurs lektsiy* [Covert investigative (detective) actions : course of lectures], NAVS, Kyiv, Ukraine.
4. Nikolayuk, S.I. (2012), "Reasons to conduct covert investigative (detective) actions", *Rozkrittaya zlochyniv za novym Kryminalnym protsesualnym kodeksom Ukrayiny : zb. materialiv nauk.-prakt. konf.* [Disclosure of crimes under the new Criminal Procedure Code of Ukraine : collection of materials of research and practice conference], Kyiv, National Academy of Internal Affairs, November 8, 2012, pp. 33-36.
5. Basista, I.V., Galahan, V.I. Udovenko, Zh.V. (2010), *Kryminalnyi protses Ukrayiny : navch. posib.* [Criminal procedure in Ukraine : teaching guidances], TsUL, Kyiv, Ukraine.
6. Arkusha, L.I. (2013), "Concept, system and grounds of covert investigative (detective) actions", *Pivdennoukrayinskyi pravnychiy chasopys*, no. 3, pp. 141-144.
7. Pysmennyi, D.P. (2013), "Investigators (detective) and covert investigative (detective) actions in the criminal proceedings in Ukraine", *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universitetu. Seriya «Yurydychni nauky»*, iss. 3, vol. 2, pp. 143-146.
8. Honcharenko, V.G., Nor, V.T. and Shumilo, M.E. (2012), *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrayiny : naukovo-praktichnyi komentar* [Criminal Procedure Code of Ukraine : scientific and practical commentary], Yustinian, Kyiv, Ukraine.